

רשומות

הצעות חוק

24 בנובמבר 1964

634

י"ט בכסלו תשכ"ה

עמוד

82	.	.	.	.	.	חוק לתיקון פקודת תעריף המכס והמטורים, תשכ"ה—1964.
83	.	.	.	.	.	חוק לתיקון פקודת בתי הוראר (מס' 5), תשכ"ה—1964.

חוק לתיקון פקודת תעריף המכס והפטורין, תשכ"ה-1964

1. **פקודת תעריף המכס והפטורין, 1937, במקום סעיף 3 יבוא:** תחלת סעיף 3
- "הטלת מכס 3. (א) מכס יוטל על טובין שיובאו, בשיעורים שנקבעו בתוספת. (ב) שר האוצר רשאי לקבוע הוראות בדבר סיווג הטובין שנקבעו בתוספת, ובמירה שהוראות אלה באות לשם ביצוע אמנה בינלאומית שישראל הצטרפה אליה, הן יהיו בנות-חוקף, אף אם יש בהן סטייה מהוראות סעיף 38 לפקודת הפרשנות."
2. **סעיפים 135 ו-137 לפקודת המכס² — בטלים.** יטול סעיפים פקודת המכס

דבר ה סבר

א. יש בדעת הממשלה להצטרף ל"אמנה בדבר הגומנקלטורה הבינלאומית" של בריסל, שעל פיה נקבעות הוראות בדבר סיווג טובין לצרכי הטלת מכס במדינות שהצטרפו לאמנה. לכן מוצע להעניק לשר האוצר סמכות לקבוע בתוספת לפקודה גם הוראות לסיווג טובין, ואלה ההוראות שנקבעו על פי האמנה האמורה:

(1) הכותרות לחלקי התוספת, לפרקיה ולפרקי המשנה שלה באות לצורך העיון בלבד; הסיווג ייקבע לפי האמור בפרטים ובכללים המצויים בחלקים או בפרקים הנוגעים לענין, ואם אין בהם הנחיה אחרת ייקבע הסיווג בהתאם לאמור להלן.

(2) איזכורו של חומר כאחד מפרטי התוספת, יראו ככולל איזכור של תערובת או הרכב של אותו חומר עם חמרים אחרים. איזכורם של טובין מחומר מסויים, יראו ככולל איזכורם של טובין שהם, בשלמותם או בחלקם, מאותו חומר. סיווגם של טובין העשויים משני חמרים או יותר יהא לפי העקרונות שבהוראה (3).

(3) טובין שעל פי הוראה (2), או מכל סיבה אחרת, אפשר לכאורה לסווגם לפי שני פרטים או יותר, ינהגו כענין סיווגם כך:

(א) הפרט הנותן לטובין את התיאור המפורט ביותר עדיף על פרטים הנותנים תיאור כללי יותר;

(ב) תערובות או טובין מורכבים העשויים מחמרים שונים או ממרכיבים שונים ולא ניתן לסווגם לפי פסקה (א), יסווגו כאילו הם עשויים מאותו חומר או ממרכיב המאפיין אותם ביותר, אם ניתן להחיל מבחן זה;

(ג) אם לא ניתן לסווג טובין כאמור בפסקאות (א) או (ב), יסווגו לפי הפרט המטיל עליהם את השיעור הגבוה ביותר.

(4) מקום שכלל, לחלק או לפרק, קובע שטובין פלוניים אינם כלולים באותו חלק או פרק, ויש באותו כלל איזכור של חלק, פרק או פרט אחרים, יחול הכלל על כל הטובין

1 ע"ר 1937, תוס' 1 מס' 758, עמ' 183.

2 דיני מדינת ישראל 3, תשי"ז, עמ' 39; ס"ח 327, תשכ"א, עמ' 28.

הכוללים בחלק, בפרק או בפרט שאזכור, אף על פי שהכלל מצויין רק טובין פלונים, והכל אם אין הוראה אחרת.

(5) טובין שאינם כלולים בפרט מן הפרטים יסווגו לפי הפרט המתאים לטובין הדומים להם ביותר.

ב. ספק הוא אם ההוראה (1) מתישבת עם האמור בסעיף 38 לפקודת הפרשנות, ועל כן מוצע, לענין פירוש התוספת, להחיר קביעת הוראות הסיטות מהוראות הסעיף האמור, אם הן באות לשם ביצוע אמנה בינלאומית שישראל הצטרפה אליה; וזו לשון סעיף 38:

"חלוקת קרקע 38. חיקוק המחולק לחלקים, לפרקים, לסימנים, לכותרות או לפי חלוקה אחרת — עצם החלוקה ופרטיה יש ליתן את הדעת עליהם בכל בית משפט ולכל ענין, אף אם הדבר לא נזכר במפורש בחיקוק גופו."

ג. סעיפים 135 ו-137 לפקודת המכס קובעים כללים לסיווג טובין. בחיקון המוצע ייכללו גם כללים אלה בהוראות שייקבעו וממילא יש לבטל סעיפים אלה. וזו לשון הסעיפים הנ"ל:

"סיווג טובין 135. טובין שסווגו או שאפשר לסווגם לפי שמות, כותרות או הגדרים שונים שיש הבדל ביניהם לענין מכס, חרי אם היה הבדל לענין חבות או פטור — יהיו חפים במכס, ואם היה הבדל לענין שיעורי המכס — יוטל עליהם השיעור הגבוה ביותר, ובלבד שסווגו לפי השם הכותרת או ההגדר המפורשים את הטובין פירוש מפורט יותר.

טובין המורכבים 137. טובין המורכבים משני חברים או יותר שהם חבי מכס, כולם או מקצתם, ואין הטובין מפורשים בשום מקום אחר שבתעריף, יהיו חייבים במכס לפי החומר שעליו חל המכס בשיעור הגבוה ביותר, ובלבד שאם חומר מהחברים האמורים נותן לטובין את צביונם המוחות, יסווגו לפי אותו חומר."

3 דיני מדינת ישראל 1, השי"ג, עמ' 2.

חוק לתיקון פקודת בתי הדואר (מס' 5) תשכ"ה-1964

תיקון סעיף 2

1. בסעיף 2 לפקודת בתי הדואר (להלן הפקודה) —

- (1) בהגדרה של "פקיד בית-הדואר" במקום "כולל את המנהל הכללי של בתי הדואר וכל אדם יבוא לרבות כל אדם";
- (2) בהגדרה של "המנהל הכללי של בתי הדואר" — בטלה.

תיקון סעיף 7

2. בסעיף 7 לפקודה יימחקו המלים "שיוגש מטעם המנהל הכללי של בתי הדואר".

תיקון סעיף 12

3. בסעיף 12 לפקודה, במקום "בחסמת הנציב העליון רשאי המנהל הכללי של בתי הדואר" יבוא "שר הדואר רשאי".

תיקון סעיף 20

4. בסעיף 20 לפקודה —

- (1) בסעיף קטן (2), במקום "מצד המנהל הכללי של בתי-הדואר, או מצד כל פקיד מפקידי בתי-הדואר, או מצד קופת בית-הדואר" יבוא "מצד המדינה";
- (2) בסעיף קטן (3), במקום "נגד המנהל הכללי של בתי-הדואר או נגד פקיד מפקידי בית הדואר" יבוא "נגד המדינה".

1 חוקי א"י, כרך ב' פרק קט"ו, עמ' 1155; ס"ח תשי"א, עמ' 221; תשט"ו, עמ' 87; תשכ"ב, עמ' 103; תשכ"ג, עמ' 44.

5.	סעיף 30 לפקודה – בטל.	ביטול סעיף 30
6.	בסעיף 33 לפקודה, במקום "כאילו נמסרו ע"י המנהל הכללי של בתי-הדואר בשם הנציב העליון" יבוא "כאילו נמסרו ע"י שר הדואר".	תיקון סעיף 33
7.	סעיפים 34 ו-36 לפקודה – בטלים.	ביטול סעיפים 34 ו-36
8.	בסעיף 43 לפקודה, במקום "ועל המנהל הכללי לשלם" יבוא "ואוצר המדינה ישלם".	תיקון סעיף 43
9.	בסעיף 56 לפקודה, במקום "נגד הממשלה או נגד המנהל הכללי של בתי הדואר" יבוא "נגד המדינה".	תיקון סעיף 56
10.	בסעיף 58 לפקודה, במקום "בהסכמת הנציב העליון רשאי המנהל הכללי של בתי-הדואר" יבוא "שר הדואר רשאי".	תיקון סעיף 58
11.	בסעיף 107 לפקודה, בסעיף קטן (3), במקום "בהסכמת הנציב העליון רשאי המנהל הכללי של בתי-הדואר" יבוא "שר הדואר רשאי".	תיקון סעיף 107 (3)
12.	בכל מקום בפקודה בו מופיע "המנהל הכללי של בתי-הדואר" יבוא במקומו "שר הדואר", ובלבד שמקום שניתנה למנהל הכללי של בתי-הדואר סמכות לקבוע את שיעורי התשלומים וסכומי התשלומים בעד שירותים הניתנים לפי הפקודה, תהא הסמכות נתונה לשר הדואר באישור ועדת הכספים של הכנסת.	העברת סמכויות
13.	חוק לתיקון פקודת בתי הדואר (מס' 4), תשכ"ג-1963 ² – בטל.	ביטול

דברי הסבר

תכליתו של החוק המוצע היא להתאים את פקודת בתי הדואר הן למצב התחיקתי שהונהג במדינה לענין הסמכויות לביצוע חוקים והן להסדרים שונים שנקבעו בחוקים שנתקבלו במדינה ושרוקנו הוראות מסויימות של הפקודה מתכנן.

א. הפקודות המנדטוריות העניקו בדרך כלל את מרבית הסמכויות התחיקתיות והמינהליות, הדרושות לביצוע ההוראות הכלולות בהן, למנהלים שעמדו אז בראש המחלקות השונות של המשטר המנדטורי. כן גם בפקודת בתי-הדואר (להלן – הפקודה), מרבית הסמכויות רוכזו בידי המנהל הכללי של בתי הדואר (Postmaster General בלעז). כדי להתאים את הפקודה למצב התחיקתי שהונהג מאז הקמת המדינה, מוצע כעת להעביר את הסמכויות למיניהן לשר הדואר.

בהעברה זו של הסמכויות נשמרת ההוראה של חוק לתיקון פקודת בתי-הדואר (מס' 4), תשכ"ג-1963, אשר התנתה כל קביעה של תשלומים באישור ועדת הכספים של הכנסת. סעיפים 12, 33, 58 ו-107 (3) לפקודה מתנים את עשייתה של פעולה או הפעלת סמכות ע"י המנהל הכללי של בתי-הדואר, בהשגת הסכמתו מראש של שר הדואר. גם כאן ישארו עשיית הפעולה או הפעלת הסמכות בידי שר הדואר בלבד, כמו כל שאר הכוחות המסורים עד כה לפי הפקודה בידי המנהל הכללי של בתי הדואר (סעיפים 3, 6, 10, 11, 12).

ב. בפקודה מופיעות הוראות מסויימות שרוקנו מכל תוכן מאז קבע המחוקק הישראלי הסדר אחר במקומן. הוראות אלה מתייחסות לסדרי הדין, לרכישת נכסים בעד משרד הדואר ולמס בולים על מסמכים שמשרד הדואר צד להם.

² ס"ח 387, תשכ"ג, עמ' 44.

(1) סעיף 7 לפקודה מקנה למנהל הכללי של בתי הדואר את המעמד של בעל דין בהגשת הליכים משפטיים לשם גביית דמי הדואר או תשלומים אחרים המוטלים על פי הפקודה, וזה לשון הסעיף: "כל דמי הדואר וסכומים אחרים המגיעים בעד דברי דואר כפי שיקבע, מותר לנכותם ע"י משפט אזרחי שיוגש מטעם המנהל הכללי של בתי הדואר..."

מוצע לתקן סעיף זה לאור הנראת סעיף 3 לחוק לתיקון סדרי הדין האזרחי (המדינה כבעל דין), תשי"ח-1958, שלפיה הליך משפטי שהמדינה צד לו מוגש ומתנהל בשם המדינה או נגד המדינה (סעיף 2).

(2) הסעיפים 20 (2), 20 (3) ו-56 לפקודה משחררים פעם את הממשלה ופעם את המנהל הכללי של בתי הדואר או כל פקיד מפקידי בתי הדואר מן האחריות לגבי פעולות מסוימות המתייחסות להמחאות כסף ולמברקים. בהתחשב עם ההוראה הנ"ל של חוק לתיקון סדרי הדין האזרחי (המדינה כבעל דין), תשי"ח-1958, מוצע לתקן סעיפים אלה ולשחרר את המדינה מאותה אחריות.

וזה לשונם של סעיפים 20 (2), 20 (3) ו-56:

20. (2) בכפוף לכל הוראה שתקבע בענין המחאות כסף ופרעונן, ובענין האגשים הצריכים לפרוע את המחאות ולקבל את כסף המחאות, ובענין זמני פרעונן ואופן פרעונן, רשאי המנהל הכללי של בתי הדואר לסלק את הסכום של כל המחאות כסף לאיש שלשמו הרצאה המחאה, או ליורשיו, לאוטורוסטיו או למנהלי עזבונות, בין שהמחאה נשארת ברשות האיש ההוא ובין שאינה נשארת ומשופרת הסכום כאמור, החדל לחלוטין כל אחריות לגבי המחאת הכסף מצד המנהל הכללי של בתי הדואר, או מצד כל פקיד מפקידי בתי הדואר, או מצד קופת בית הדואר כלפי מקבל הפרעון של המחאת הכסף, וכלפי בעל המחאה, וכלפי כל אדם אחר שהוא.

(3) אין מביאים שום משפט או משא ומתן משפטי אחר נגד המנהל הכללי של בתי הדואר או נגד פקיד מפקידי בית הדואר, או נגד כל אדם אחר בנין כל מעשה שיש בו משום קיום הפקודה הזאת או ביחס לכך או בקשר עם סירוב או דחיה לפרוע המחאות כסף כאלה מחמת אימו רשלנות מקרית, חוסר פעולה, או טעות מצד פקיד מפקידי בית הדואר או מחמת סיבה אחרת שהיא, פרט למעשה תרמית או התנגדות רעה בודדן מצד פקיד בית הדואר כנ"ל.

56. לא תתעורר תביעה נגד הממשלה או נגד המנהל הכללי של בית הדואר מחמת כל שגיאה או השמטה שחלה באיזה מברק, או מחמת איחור במסירת מברק או אי-מסירת מברק, תחיה איזו שתהיה הסיבה לשגיאה, להשמטה, לאיחור או לאי-המסירה.

(3) סעיפים 30 ו-36 לפקודה דנים בסמכויות המנהל הכללי של בתי הדואר לבצע עיסקאות לשם רכישת נכסים בעד משרד הדואר, ובהכרת המשכיותן של הזכויות שנרכשו בהתחלף נושא המשרה. הוראות אלה אינן עולות בקנה אחד עם האמור בסעיפים 4 ו-5 לחוק נכסי המדינה, תשי"א-1951, המקבים את הסמכות לממשלה לרכוש נכסים בשביל המדינה ולהעבירם בכל דרך כאמור בחוק, וכן עם האמור בסעיף 6 לאותו חוק הקובע מי רשאי לייצג את הממשלה בעסקאות האמורות.

מוצע לכן לבטל את הסעיפים 30 ו-36 לפקודה, וזה לשונם:

30. עם מינויו של אדם כמנהל כללי של בתי הדואר ובחוקף אותו מינוי עוברת אליו טיבת ההגאה של כל החוזים, הערובות, הבטחונות והזכויות שהיו למי שקדם לו בעת שפסק זה לכהן במשרתו והיה יהיו מובטחים לטובתו ממש כאילו היהם ההתקשרות אתו ולא עם זה שקדם לו.

36. המנהל הכללי של בתי הדואר רשאי להתקשר בחוזה עם כל אדם המבקש ממנו ליטע בית דואר או מברקה או להרחיב את שרותי הדואר והטלגרף לכל מקום שירצה, או לקבל בטחון מאיש כזה כי יפצה את המנהל הכללי של בתי הדואר בעד כל היזק שיוטע לו מתוך כך, והפיצוי יוכל להיות אם לנזק שלם או לחלק מהנזק שנגרם, ולמשך אותו זמן שהמנהל הכללי של בתי הדואר ימצא לנכון לקבוע.

(4) סעיף 34 לפקודה אומר:

34. כל הסכם, כתב, המזאת-כסף, שטר, שיק, קבלה או מסמך אחר שנערכו או קויימו לצורך המנהל הכללי של בתי הדואר פטור ממיסוי בולים ע"י פקיד מפקדי בית הדואר או בשבילו או אתו, יהיו פטורים ממיסוי בולים המוטל עפ"י כל פקודה, מלבד אם המס הוא צריך להפריע, בתוקף הצורה שבנוף המסמך או בתוכני המצורף לו, ע"י אדם אחר, זולת ע"י המנהל הכללי של בתי הדואר, ומלבד אם איזו פקודה שתתפרסם בעמיד הטיל את מס-הבולים בפירושו.

מוצע לבטל את ההוראה הנ"ל באשר אינה תואמת את האמור בסעיף 22 לחוק מס בולים על מסמכים, תשכ"א-1961, המטיל על המדינה את חובת הביול על מסמכים מחוץ לאלה שפורטו בתוספת ב' לאותו חוק.